

Intézményi hatások a szakképzésben

Bacskai Katinka
Dorogi Alexandra

**DEBRECENI
EGYETEM**

Tartalom

- **Elméleti megközelítések**
- **Kutatás bemutatása**
- **Hipotézisek**
- **Eredmények**
- **Konklúzió, összefoglalás**

Elméleti megközelítések

Iskolai eredményességet befolyásoló tényezők

- **Fluktuáció** (*Balázsi és mtsai 2014; Nikitscher 2015; Széll 2014*)
  - **Pályakezdők száma** (*Bander – Galánta 2015; Sass és mtsai 2012*)
  - **Iskola- és pályaelhagyók** (*Adams 1996; Albrecht és mtsai 2009; Bander – Galánta 2015; Gáspár 2008; Varga 2007*)
- **Végzettség** (*Bacskai 2015; Henke és mtsai 2000; Lannert–Nagy 2006; Pusztai 2004, 2009, 2015; Sági–Ercsei 2012; Széll 2013a, 2013b; Szemerszki 2015; Varga 2007*)

Országos kompetenciamérés

- **Iskolai értékelés - eredményesség**
- **Tanári értékelés** (*Balázsi-Horváth 2011; Tóth 2015*)

Kutatás bemutatása

- **OKM 2014. és 2016. évi adatbázis összehasonlítása (egyedi azonosító)**
- **10. évfolyamos szakközépiskolások vizsgálata**
- **18.368 vizsgált tanuló**
- **Telephelyi pontszámkülönbség kategóriái: átlag feletti – átlagos – átlag alatti (≈ 6000 fő kategóriánként), mind a matematikai, mind az olvasás vizsgálatának tükrében**

- 1. Az ország gazdaságilag hátrányosabb helyzetű területein magasabb az átlag alatti pontszámkülönbséggel rendelkező iskolák aránya.**
(Bacsikai 2015; Lannert–Nagy 2006; Sági–Ercsei 2012; Széll 2013a, 2013b, 2018)
- 2. Ahol magas a pályakezdő pedagógusok száma ott átlag alatti az eredményesség.** *(Lannert–Nagy 2006; Hanushek 1992; Nikitscher 2015; Széll 2013a, 2013b; Szemerszki 2015)*
- 3. Ahol magasabb a fluktuáció, ott a diákok nagyobb része átlag alatti eredményt fog elérni.** *(Nikitscher 2015; Ladányi–Csanádi 1983; Sass et al. 2012; Veenman 1984)*
- 4. Ahol több egyetemi végzettségű tanár van, a diákok jobb eredményt érnek el.** *(Varga 2007; Szemerszki 2015)*

1. Az ország gazdaságilag hátrányosabb helyzetű területein magasabb az átlag alatti pontszámkülönbséggel rendelkező iskolák aránya.

(Bacskai 2015; Lannert–Nagy 2006; Sági–Ercsei 2012; Széll 2013a, 2013b, 2018)

		Matematika			Magyar nyelv		
		Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Észak-Magyarország	Fő	1141	858	550	1121	274	1094
	%	44,8%	33,7%	21,6%	45,0%	11,0%	44,0%
	Cella-reziduális	13,5	0,4	-13,9	13,3	-24,9	11,4
Észak-Alföld	Fő	1542	1441	580	1256	1567	740
	%	43,3%	40,4%	16,3%	35,3%	44,0%	20,8%
	Cella-reziduális	14,4	10,1	-24,4	2,7	15,8	-18,4

Eredmények

2. Ahol magas a pályakezdő pedagógusok száma ott átlag alatti az eredményesség. (Lannert–Nagy 2006; Hanushek 1992; Nikitscher 2015; Széll 2013a, 2013b; Szemerszki 2015)

		Matematika			Magyar nyelv		
		Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Magas fluktuáció	Fő	1933	1609	1542	1793	1501	1790
	%	38,0%	31,6%	30,3%	35,3%	29,5%	35,2%
	Cella-reziduális	9,7	-3,0	-6,6	3,9	-5,9	2,0
Alacsony fluktuáció	Fő	3913	4359	4559	4118	4358	4295
	%	30,5%	34,0%	35,5%	32,2%	34,1%	33,6%
	Cella-reziduális	-9,7	3,0	6,6	-3,9	5,9	-2,0

		Matematika			Magyar nyelv		
		Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Magas pályakezdők száma	Fő	1539	1597	1870	1804	1440	1762
	%	30,7%	31,9%	37,4%	36,0%	28,8%	35,2%
	Cella-reziduális	-3,4	-2,5	5,8	5,2	-7,2	2,0
Alacsony pályakezdők száma	Fő	4307	4371	4231	4107	4419	4323
	%	33,4%	33,9%	32,8%	32,0%	34,4%	33,6%
	Cella-reziduális	3,4	2,5	-5,8	-5,2	7,2	-2,0

Eredmények

3. Ahol magasabb a fluktuáció, ott a diákok nagyobb része átlag alatti eredményt fog elérni. *(Nikitscher 2015; Ladányi–Csanádi 1983; Sass et al. 2012; Veenman 1984)*

		Matematika			Magyar nyelv		
		Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Kevés iskola-elhagyó	Fő	3665	3910	4371	3633	4117	4136
	%	30,7%	32,7%	36,6%	30,6%	34,6%	34,8%
	Cella-reziduális	-7,9	-2,3	10,1	-10,2	7,3	2,9
Több iskola-elhagyó	Fő	2181	2058	1730	2278	1742	1949
	%	36,5%	34,5%	29,0%	38,2%	29,2%	32,7%
	Cella-reziduális	7,9	2,3	-10,1	10,2	-7,3	-2,9

		Matematika			Magyar nyelv		
		Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Kevés pálya-elhagyó	Fő	3944	3883	4485	3948	4188	4116
	%	32,0%	31,5%	36,4%	32,2%	34,2%	33,6%
	Cella-reziduális	-2,5	-7,5	9,9	-3,7	5,8	-2,0
Több pálya-elhagyó	Fő	1902	2085	1616	1963	1671	1969
	%	33,9%	37,2%	28,8%	35,0%	29,8%	35,1%
	Cella-reziduális	2,5	7,5	-9,9	3,7	-5,8	2,0

Eredmények

4. Ahol több egyetemi végzettségű tanár van, a diákok jobb eredményt érnek el. (Varga 2007; Szemerszki 2015)

		Matematika			Magyar nyelv		
		Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Kevés egyetemi végzettségű	Fő	4406	4314	4246	4302	4588	4076
	%	34,0%	33,3%	32,7%	33,2%	35,4%	31,4%
	Cella-reziduális	6,2	-0,2	-6,0	0,3	11,9	-12,1
Több egyetemi végzettségű	Fő	1440	1654	1855	1609	1271	2009
	%	29,1%	33,4%	37,5%	32,9%	26,0%	41,1%
	Cella-reziduális	-6,2	0,2	6,0	-0,3	-11,9	12,1

		Matematika			Magyar nyelv		
		Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Több képesítés nélküli	Fő	5076	5261	5070	5085	5141	5121
	%	32,9%	34,1%	32,9%	33,1%	33,5%	33,4%
	Cella-reziduális	2,2	5,9	-8,0	0,2	4,8	-5,0
Kevesebb képesítés nélküli	Fő	770	707	1031	826	718	964
	%	30,7%	28,2%	41,1%	32,9%	28,6%	38,4%
	Cella-reziduális	-2,2	-5,9	8,0	-0,2	-4,8	5,0

Konklúzió, összegzés

- **Összességében a szakirodalom által elvárt hipotézisek egy része beigazolódott, de vannak olyan területek, ahol további kutatások szükségesek.**
- **További kutatás szükséges:**
  - **A pályaelhagyó pedagógusok**

Konklúzió, összegzés

Befolyással van a tanári fluktuáció és a tanárok végzettsége az szakképzésben az OKM eredményekre és ezek a tényezők is magyarázatot adnak a képzés eredménytelenségére.

- **A szakmai tanárok között sokan vannak, akiknek nincsen pedagógiai végzettsége, ami azért probléma, mert a szakmai tudás átadásához szükséges a pedagógiai elméleti tudás is.**
- **A szakmai végzettségűek esetében pedig hiányos lehet a gyakorlat, ami szintén az alacsony minőségű oktatást eredményezheti, ez lehet a fluktuáció negatív hatása.**
- **A fluktuáció pozitív hatása lehet az, hogy az újonnan jött kollégák új szint hozhatnak a tanári kar, s ezzel az iskola életébe.**

**Köszönjük a
megtisztelő
figyelmüket!**

**DEBRECENI
EGYETEM**

